

From: **Presscenter ADMP**  
Date: Tue, Jan 26, 2021 at 8:17 AM  
Subject: Отговор до г-н Стаматов и г-жа Христова  
To: <[eurochicago.com@gmail.com](mailto:eurochicago.com@gmail.com)>

**ДО**  
**Г-Н ПЕТЪР СТАМАТОВ**  
**ОСНОВАТЕЛ НА ЕВРОЧИКАГО**  
**Г-ЖА МАРИАНА ХРИСТОВА**  
**РЕДАКТОР НА ЕВРОЧИКАГО**

**Уважаеми г-н Стаматов,**

**Уважаема г-жо Христова,**

Бихме искали да изразим още веднъж нашата благодарност към всички представители на българските общности зад граница, които активно участваха във видеоконферентната среща, организирана от президента на Република България Румен Радев и вицепрезидента Илиана Йотова. Благодарим за изразените позиции, идеи и предложения. Обнадеждени сме, че този дебат поддържа активен диалог по отношение на процеса и начина на провеждане на предстоящите парламентарни избори в България и упражняването на вот от българите в чужбина.

Както знаете, президентът в своето обръщение на 14 януари 2021 г. специално обърна внимание към изборните права на българските граждани в чужбина и направи предложения за промени в Изборния кодекс. Към настоящия момент няма данни законодателната или изпълнителната власт в България да уважат промените, свързани с гласуването зад граница.

Конкретно по поставените въпроси:

### **Въпрос 1**

На 20 януари 2021 г. на свое заседание Министерският съвет прие Решение преброяването да започне в 0,00 часа на 7 септември 2021 г. и да приключи в 20,00 часа на 3 октомври 2021 г.

Предстоящото преброяване на българските граждани е уредено със Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., приет през м. март 2019 г. и допълнен през декември 2020. Законът ясно определя органите, които осъществяват преброяването /чл. 4, чл. 5/, обектите на преброяването /чл. 11 – чл. 16/ и данните на преброяването /чл. 17 – чл. 19/. Прилагаме линк към закона: <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/213719163>

Съгласно чл. 11 от закона, обект на преброяването е населението, което обичайно пребивава на територията на Република България, и временно присъстващото население, както и жилищният фонд.

Трябва да се вземе под внимание, че съгласно прилагането на определението за „обичайно местопребиваване“, дадено в член 2, буква г) от Регламент (ЕО) № 763/2008, се разглеждат следните специални случаи:

- Когато едно лице има няколко обичайни местопребивавания в рамките на една година, за негово обичайно местопребиваване се приема мястото, на което е прекарало по-голямата част от годината, без значение дали то се намира в друго населено място в същата държава или извън границите и от дома си и се прибира в семейното жилище през уикенда, за негово обичайно местопребиваване се приема семейното жилище, без значение дали работното му място е в друго населено място в рамките на същата държава или извън нея.

- За обичайно местопребиваване на учащите в заведения за начално и средно образование, които са далече от дома през учебната година, се приема семейното жилище, без оглед на това дали учат в друго населено място в рамките на същата държава или извън нея.

- За обичайно местопребиваване на обучаващите се в колеж или университет далече от дома се приема адресът, на който те са регистрирани през учебната година, без значение дали местопребиваването е институция (като например интернат) или частна квартира, и без оглед на това дали те следват в друго населено място в рамките на същата държава или извън нея. Изключение от това са случаите, в които мястото на следване се намира в същата държава, за обичайно местопребиваване може да се приеме семейното жилище.

- Дадена институция може да се разглежда като обичайно местопребиваване на всеки един от нейните обитатели, които към момента на преброяването са живели или възнамеряват да живеят в нея в продължение на поне 12 месеца.

Лицата, които са обхванати от преброяването, но не отговарят на критериите за обичайно местопребиваване, т.е. не живеят или не възнамеряват да живеят на мястото на преброяването в продължение на непрекъснат период от най-малко 12 месеца, се считат за временно присъстващи и следователно не се включват в общата съвкупност на обичайно пребиваващите.

В този смисъл, българските граждани, живеещи извън територията на Република България, в по-голямата си част попадат в обхвата на преброяването като временно пребиваващи и е логично да се предложи въвеждането на въпрос в събираните данни, който да определя продължителността на пребиваването на територията на Република България и държавите, в които живеят през останалата част от времето. При официално направено предложение от Ваша страна, то ще бъде препратено по компетентност.

## **Въпрос 2**

Сред правомощията на президента, разписани в Конституцията на Република България, е да „насрочва избори за Народно събрание и органи на местно самоуправление, както и да определя датата за произвеждане на национален референдум, когато за това има решение на Народното събрание.“

По време на проведените консултации на президента с представители на българските общности зад граница, участници в срещата споделиха, че недоверието към съществуващата избирателна система и честността на провежданите избори се увеличава, а г-жа Стаматова направи предложение за въвеждане на явно гласуване.

В тази връзка е важно да се отбележи, че в чл. 10 от Конституцията изрично е записано, че изборите, националните и местните референдуми се произвеждат въз основа на общо, равно и

пряко изборително право с тайно гласуване.

Необходимо е да се вземат под внимание следните обстоятелства:

- ✓ В нито една държава в света в момента не се прилага явнo гласуване на избор на представители в национален парламент.
- ✓ За да има възможност за явен вот, е необходима промяна в Конституцията, което е възможно да се постигне с две трети мнозинство в парламента при гласуване в НС. Неслучайно Конституцията предвижда гласуването при парламентарни избори да е тайно. Тайният вот е едно от постиженията на демокрацията.
- ✓ Евентуален явен вот би улеснил манипулациите при контролиран вот и при купуването на гласове.

### **Въпрос 3**

Идеята да се проведе проучване сред българските граждани, което да установи каква част от тях смятат, че предстоящите избори са предопределени и ще са компрометирани, заслужава внимание и одобрение. Посоченият висок процент отговорили положително на поставения въпрос, в рамките на вашите проучвания, следва да мотивира и да насърчи българските граждани в страната и чужбина да упражнят активното си изборително право и да гласуват на предстоящите избори.

### **Въпрос 4**

Идеята президентската институция да поиска информация колко от разкритите нарушения по време на избори са стигнали до съд, какъв е броят на осъдените и какъв е размерът на наказанията е много добра и уместна и правният екип на президента ще проучи задълбочено възможността тази информация да е достъпна публично. Трябва да се отбележи, че проблемът не е в тежестта на наказанията, а в тяхното принципно и последователно разследване и прилагане.

Различни нарушения във връзка с изборния процес, вкл. купуването на гласове, са криминализирани в Наказателния кодекс – Глава Трета от особената част – Престъпления против правата на гражданите, част втора – Престъпления против политическите права на гражданите (чл. 167 и сл. от НК). Няма точна информация за реално извършените престъпления; статистиката отчита само тези, които са разкрити.

Данните на НСИ са за престъпления, завършили с осъждане (което е част от разкритите престъпления) и статистиката се събира за цялата глава „Престъпления против правата на гражданите“, т.е. включва и други престъпления, а не само тези против политическите права. По данни на НСИ (Престъпления, завършили с осъждане, по глави от НК и по области) през 2019г. по глава „Престъпления против правата на гражданите“ с осъждане са завършили 216 престъпления общо за цялата страна, от които при 114 престъпления извършителите са осъдени ефективно, а при 102 – условно.

В Доклада на Прокуратурата на РБ (Доклад за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2019г.) данните са също за цялата глава трета („Престъпления против правата на гражданите“) и няма точно информация за престъпленията против политическите права специално. През 2019 г. по глава „Престъпления против правата на гражданите“ има общо 701 новообразувани досъдебни производства за цялата страна. За същата

година броят на внесените в съда прокурорски актове по тази глава е 197 за цялата страна, като общият брой лица по внесените прокурорски актове е 226.

Вашето предложение ще бъде изпратено по компетентност с цел възможността информацията за броя на осъдените и за размера на наказанията по разкритите нарушения по време на избори да е ясно структурирана и публично налична.

### **Въпрос 5**

Централна Избирателна Комисия /ЦИК/ със свои решения определя реда за предоставянето и разходването на средствата за медийни пакети в изборите, провеждани за членове на българския парламент и на Европейския парламент. Съгласно Изборния кодекс /чл. 178 – чл. 180/ ЦИК администрира ползването на медийни пакети по време на избори. Вашето предложение е интересно и актуално и ще бъде своевременно отправено към ЦИК.

### **Въпрос 6**

В отговор на изпратения въпрос към вицепрезидента Илияна Йотова ви информираме, че проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за българските лични документи е приет само на първо четене и предстои второто обсъждане и гласуване в Народното събрание. Възможно е съществено да бъде променена редакцията на предложените разпоредби, поради което г-жа Йотова не може да се произнесе по същество на проектоуредбата. Трябва да бъде подкрепено по принцип всяко усилие за привличане на лица от български произход, които не са български граждани, да пребивават трайно или продължително в Република България. Създаването на уредба за чужди граждани, които имат български произход, да влизат, да напускат и да се завръщат в Република България без виза, трябва да е съобразено с Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на трети страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (Обн., Официален вестник на ЕС, L 303/39, 28.11.2018 г.).

Благодарим ви за социалната ангажираност и отдаденост на каузата за честни, прозрачни и справедливи избори!

Прессекретариат на Президента на Република България